

Súd: Správny súd v Bratislave
Spisová značka: BA-6S/191/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1016201224
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Monika Hrašnová
ECLI: ECLI:SK:SpSBA:2024:1016201224.1

Uznesenie

BA-6S/191/2019

Správny súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Moniky Hrašnovej a členov senátu JUDr. Michala Davalu, Ph.D., LL.M. a JUDr. Barbory Vrbovej v právnej veci žalobcu: A. B. B., bytom C. X, XXX XX D., právne zastúpený: Advokátska kancelária Kovár a partneri, s.r.o., Vajnorská 8/A, Bratislava, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, pobočka Bratislava, so sídlom Záhradnícka 31, 829 02 Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti žalovanej č. 700-0213333216-GC04/16 zo dňa 15.04.2016, takto

rozhodol:

BA-6S/191/2019

I. Súd konanie z a s t a v u j e .

II. Vec bude po právoplatnosti uznesenia o zastavení konania p o s t ú p e n á Sociálnej poisťovni, pobočka Bratislava.

III. Žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

BA-6S/191/2019

I.

1. Žalobou doručenu pôvodne Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) dňa 08.07.2016 sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 700-0213333216-GC04/16 zo dňa 15.04.2016, ktorým žalovaná predpísala žalobcovi penále v sume 7 774,07 Eur (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie o penále“), vypočítané z dlžnej sumy poistného na nemocenské poistenie, poistného na starobné poistenie a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie, poistného na invalidné poistenie a poistného do rezervného fondu solidarity za obdobie január 2004, júl 2004 a október 2005 až jún 2008 vo výške 0,05% z dlžnej sumy za každý deň omeškania. Proti tomuto rozhodnutiu bolo možné podľa poučenia podať odvolanie, nakoľko žalovaná je prvostupňovým správnym orgánom. Žalobou napadnuté prvostupňové rozhodnutie o penále nadobudlo právoplatnosť dňa 12.05.2016. Vec bola vedená krajským súdom pod sp. zn. 6S/151/2016 (ďalej len „konanie o penále“).

2. Dňa 24.03.2017 predložil žalobca krajskému súdu návrh na spojenie veci vedenej pod sp. zn. 6S/151/2016 s vecou vedenou pod sp. zn. 6S/6/2016 podľa § 65 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“). Predmetom skôr napadnutej žaloby vedenej pod sp. zn. 6S/6/2016 je rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredia č. 45027-2/2015-BA zo dňa 03.11.2015, ktorým potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Bratislava č. 700-0213652215-GC04/15 zo dňa 22.04.2015 (ďalej len „rozhodnutie o poistnom“), ktorým Sociálna poisťovňa, pobočka Bratislava predpísala poistenie na nemocenské poistenie, starobné poistenie, príspevky na starobné dôchodkové sporenie, poistné na invalidné poistenie a poistné do rezervného fondu solidarity za obdobie

január 2004, júl 2004 a október 2005 až jún 2008 v celkovej výške 7 768,80 Eur (ďalej len „konanie o poistnom“). Keďže je neskôr začaté konanie o penále závislé od rozhodnutia o poistnom za predmetné obdobia, podľa žalobcu logicky i skutkovo súvisia nároky žalobcu uplatnené v konaní o penále i v konaní o poistnom.

3. Príslušný senát krajského súdu, konajúci o skôr napadnutej žalobe pod sp. zn. 6S/6/2016 (§ 65 ods. 1 druhá veta SSP), rozhodol o nespojení vecí na spoločné konanie, o čom bol žalobca informovaný oznámením zo dňa 07.12.2018.

II.

4. Krajský súd žalobu proti prvostupňovému rozhodnutiu o penále odmietol uznesením č. k. 6S/151/2016-70 zo dňa 31.01.2019, ktoré odôvodnil odkazom na § 98 ods. 1 písm. g) v spojení s § 7 písm. a) SSP, podľa ktorého správne súdy nepreskúmajú právoplatné rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy, ak účastník konania pred ich právoplatnosťou nevyčerpal všetky riadne opravné prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis. Z priloženého rozhodnutia správneho orgánu mal krajský súd za preukázané, že ide o rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa, voči ktorému je prípustné odvolanie a vo vzťahu ku ktorému sám žalobca v podanej žalobe uvádza, že zákonná lehota na podanie odvolania mu márne uplynula.

5. Proti odmietnutiu žaloby podal žalobca kasačnú sťažnosť, o ktorej rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd SR“) uznesením č. 7Ssk/52/2019 zo dňa 24.07.2019 tak, že uznesenie o odmietnutí žaloby zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Najvyšší súd SR uviedol, že žaloba smeruje voči prvostupňovému rozhodnutiu žalovanej, no v konaní bolo sporným doručenie predmetného prvostupňového rozhodnutia žalobcovi. Právny záver správneho súdu, či účastník mal k dispozícii procesné prostriedky na nápravu svojich dotknutých práv a v akom rozsahu, závisí od posúdenia splnenia procesných podmienok odvolacieho konania, resp. od doručovania prvostupňového rozhodnutia žalobcovi. Najvyšší súd SR uvádza: „Ak by účastníkovi nebolo prvostupňové rozhodnutie doručené, ten by sa voči nemu nemohol účinne odvolať a lehota na podanie riadneho opravného prostriedku by nezačala plynúť. A navyše zákon o sociálnom poistení nepozná právny inštitút preskúmania oneskorene podaného odvolania, a teda jediným možným zákonným riešením ako sa brániť proti nesprávne postupu žalovanej v takomto prípade je podanie žaloby.“

Žalobca v podanej žalobe poukázal na to, že rozhodnutie žalovanej mu nebolo doručované riadnym spôsobom, nebolo mu doručené do vlastných rúk na adrese trvalého pobytu, a rovnako tak mu nebolo doručovateľom zanechané ani oznámenie o pokuse jeho doručenia o uložení na pošte. O uvedenom rozhodnutí žalovanej sa dozvedel až dňa 23. mája 2016 na základe emailu od žalovanej, ktorým mu zaslala predmetné rozhodnutie už s vyznačenou doložkou právoplatnosti a vykonateľnosti ku dňu 12. mája 2016.

Úlohou krajského súdu bolo zistiť opodstatnenosť tvrdení žalobcu preskúmaním administratívneho psiu a v napadnutom uznesení sa s touto skutočnosťou vysporiadať.“

6. Po vrátení veci z Najvyššieho súdu SR krajskému súdu, bolo konanie o penále ďalej vedené pod sp. zn. 6S/191/2019.

7. K žalobe sa žalovaná vyjadrila dňa 13.04.2023 tak, že prvostupňové rozhodnutie o penále bolo povinnému (žalobcovi) doručované poštou ako doporučená zásielka s doručenkou a poznámkou „do vlastných rúk“ dňa 21.04.2016 na adresu podnikateľa. Opakovaný pokus o doručenie sa uskutočnil dňa 22.04.2016. Týmto dňom bolo prvostupňové rozhodnutie uložené na pošte. Zásielka uložená na pošte však nebola v odbernej lehote adresátom prevzatá. K skutočnosti, na ktorú poukázal aj Najvyšší súd SR, že na obálke je namiesto označenia prvostupňového rozhodnutia o penále č. 700-0213333216-GC04/16 uvedené č. 702-0213333216-GC04/16, žalovaná uvádza, že „rozhodujúcim pre identifikáciu rozhodnutia je prostredné desaťmiestne číslo 021333216, ktoré nezameniteľne identifikuje predmetné rozhodnutie. Trojmiestne predčísle rozhodnutia označuje oddelenie Sociálnej poisťovne, ktoré rozhodnutie vydalo, pričom č. 700 označuje vo všeobecnosti oddelenie výberu poistného sociálnej poisťovne a č. 702 označuje oddelenie výberu poistného osôb, Sociálnej poisťovne. Predmetná zrejma chyba v písaní

predčísli na obálke však neovplyvňuje nezameniteľnosť unikátneho čísla rozhodnutia 0213333216 s iným rozhodnutím Sociálnej poisťovne.“

III.

8. Správny súd v Bratislave bol zriadený zákonom č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 151/2022 Z. z.“) a svoju činnosť začal od 01.06.2023. V zmysle § 3 ods. 3 písm. b) zákona č. 151/2022 Z. z. výkon súdnictva prešiel od 01.06.2023 z krajských súdov na správne sudy vo všetkých veciach, v ktorých je od 01.06.2023 daná právomoc správnych súdov, a to z Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Nitre a Krajského súdu v Trnave na Správny súd v Bratislave.

9. Predmetná vec (konanie o penále) bola preto zo zákonných dôvodov podľa predchádzajúceho odseku náhodným výberom pridelená na prejednanie a rozhodnutie do senátu 1S Správneho súdu v Bratislave (ďalej v texte rozsudku aj „správny súd“, príp. „súd“) a je vedená pod sp. zn. BA-6S/191/2019.

10. Podľa § 18 ods. 1 SSP, ak správny súd zistí, že vec nepatrí do právomoci súdov, konanie zastaví; ak možno zistiť iný orgán, do ktorého právomoci vec patrí, správny súd mu vec po zastavení konania uznesením postúpi.

11. Podľa § 18 ods. 5 SSP, právne účinky spojené s podaním žaloby alebo iného podania zostávajú pri postúpení veci zachované.

12. Podľa § 97 SSP, ak tento zákon neustanovuje inak, správny súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže správny súd konať a rozhodnúť (ďalej len "procesné podmienky").

13. Podľa § 135 ods.1 SSP, na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy.

14. Podľa § 203 ods. 1 SSP, rozsah správnej žaloby fyzickej osoby a jej dôvody možno zmeniť alebo doplniť až do rozhodnutia správneho súdu.

15. Podľa § 203 ods. 2 SSP, pri správnej žalobe fyzickej osoby nie je správny súd viazaný žalobnými bodmi.

16. Podľa § 493e SSP, konania začaté a neskončené do 30. júna 2023 sa dokončia podľa tohto zákona v znení účinnom do 30. júna 2023; ustanovenie § 493f tým nie je dotknuté.

17. Podľa § 172 ods. 5 zákona o sociálnom poistení, predmetom nedávkového konania je rozhodovanie o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch, o poistnom v sporných prípadoch, o príspevkoch na starobné dôchodkové sporenie v sporných prípadoch, o pokute, o penále, o povinnosti vrátiť dávku alebo jej časť podľa § 236 alebo o povinnosti nahradiť neprávom vyplatenú sumu na dávku podľa § 237, o povolení splátok dlžných súm poistného, príspevkov na starobné dôchodkové sporenie, pokuty, penále a ostatných dlžných súm podľa § 237a.

18. Podľa § 212 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“), rozhodnutie sa účastníkovi konania oznamuje doručením rozhodnutia, ak tento zákon neustanovuje inak. Deň doručenia rozhodnutia je deň jeho oznámenia.

19. Podľa § 212 ods. 3 písm. c) zákona o sociálnom poistení, rozhodnutie sa účastníkovi konania oznamuje doručením rozhodnutia do vlastných rúk alebo poštou ako doporučená zásielka s doručenkou a poznámkou „do vlastných rúk“. Do vlastných rúk sa doručujú rozhodnutia o poistnom, o príspevku na starobné dôchodkové sporenie, o uložení pokuty a penále.

20. Podľa § 212 ods. 4 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom do 31.12.2018 (t. j. v čase vydania a doručovania prvostupňového rozhodnutia o penále), ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržiava, doručovateľ ho vhodným spôsobom

upovedomí, že písomnosť príde znovu doručiť v určený deň a hodinu. Ak nový pokus o doručenie zostane bezvýsledný, doručovateľ uloží písomnosť na pošte a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát nevyzdvihne písomnosť do troch dní od uloženia, posledný deň tejto lehoty sa považuje za deň doručenia, aj keď sa adresát o uložení nedozvedel.

21. Podľa § 212 ods. 4 poslednej vety zákona o sociálnom poistení v znení účinnom od 01.01.2019, ak si adresát nevyzdvihne písomnosť počas uloženia na pošte, deň vrátenia nedoručenej písomnosti organizačnej zložke Sociálnej poisťovne sa považuje za deň doručenia, aj keď sa adresát o uložení nedozvedel.

22. Podľa § 221 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, nedávkové konanie pred organizačnou zložkou Sociálnej poisťovne ukončené rozhodnutím, ktoré je právoplatné, sa na návrh účastníka konania obnoví, ak

- a) vyšli najavo nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré mohli mať podstatný vplyv na rozhodnutie a nemohli sa v nedávkovom konaní uplatniť bez zavinenia účastníka konania,
- b) rozhodnutie záviselo od posúdenia predbežnej otázky, o ktorej príslušná organizačná zložka Sociálnej poisťovne rozhodla inak,
- c) nesprávnym postupom organizačnej zložky Sociálnej poisťovne sa účastníkovi nedávkového konania odňala možnosť zúčastniť sa na tomto konaní, ak to mohlo mať podstatný vplyv na rozhodnutie a ak sa náprava nemohla urobiť v odvolacom konaní,
- d) rozhodnutie sa opiera o dôkazy, ktoré sa ukázali ako nepravdivé, alebo rozhodnutie sa dosiahlo trestným činom.

23. Podľa § 221 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, organizačná zložka Sociálnej poisťovne nariadi obnovu nedávkového konania z dôvodov uvedených v odseku 1, ak je na preskúmaní rozhodnutia všeobecný záujem.

24. Podľa § 222 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, obnovu nedávkového konania povolí na návrh účastníka konania alebo nariadi organizačná zložka Sociálnej poisťovne, ktorá vo veci rozhodla v poslednom stupni.

25. Podľa § 222 ods. 3 zákona o sociálnom poistení, návrh sa podáva na organizačnej zložke Sociálnej poisťovne uvedenej v odseku 1 v lehote troch mesiacov odo dňa, keď sa účastník konania dozvedel o dôvodoch obnovy, najneskôr do jedného roka od právoplatnosti rozhodnutia; v rovnakej lehote môže organizačná zložka Sociálnej poisťovne obnovu nedávkového konania nariadiť. Zmeškanie lehoty nemožno odpustiť.

26. Podľa § 222 ods. 4 písm. b) zákona o sociálnom poistení, po uplynutí jedného roka od právoplatnosti rozhodnutia sa obnovu povolí alebo nariadi, na základe rozhodnutia súdu, ktoré má vplyv na právoplatné rozhodnutie vydané v nedávkovom konaní.

IV.

a/ K otázke doručovania napadnutého rozhodnutia

27. Z priloženého napadnutého prvostupňového rozhodnutia o penále (č. 700-0213333216-GC04/16 zo dňa 15.04.2016) je zrejme, že ide o prvostupňové rozhodnutie, ktoré bolo možné v zmysle poučenia napadnúť odvolaním podaným v lehote 15 dní odo dňa jeho oznámenia. Viazaný rozhodnutím Najvyššieho súdu SR zo dňa 24.07.2019 (bod 5 vyššie), úlohou správneho súdu je primárne zistiť opodstatnenosť tvrdení žalobcu o nedoručení napadnutého rozhodnutia preskúmaním administratívneho spisu a vysporiadať sa s touto skutočnosťou.

28. V správnej žalobe uvádza žalobca tvrdenie, že mu napadnuté rozhodnutie nebolo doručované riadnym spôsobom, nebolo mu doručené do vlastných rúk na adrese trvalého pobytu a rovnako tak mu nebolo doručovateľom zanechané ani oznámenie o pokuse jeho doručenia a uložení na pošte. O rozhodnutí sa dozvedel až dňa 23.05.2016 na základe emailu od Sociálnej poisťovne, pobočka Bratislava, ktorým mu bolo rozhodnutie zaslané s už vyznačenou doložkou právoplatnosti a vykonateľnosti ku dňu 12.05.2016. Podľa žalobcu je zrejme, že zákonná lehota na podanie odvolania

mu márne uplynula bez toho, aby sa oficiálnym spôsobom dozvedel o skutočnosti, že napadnuté rozhodnutie o výške penále vôbec existuje. Takýmto postupom pri doručovaní bolo žalobcovi odňaté zákonné právo brániť sa podaním odvolania. Žiadne ďalšie tvrdenia k otázke doručovania žaloba neobsahuje. Prílohou žaloby nie sú žiadne dôkazy týkajúce sa doručovania napadnutého rozhodnutia.

29. Z administratívneho spisu vyplýva, že rozhodnutie bolo žalobcovi zasielané poštovým podnikom na adresu C. X, XXX XX D., pričom doručienka na neprevzatej obálke obsahuje informáciu o prvom pokuse o doručenie zásielky dňa 21.04.2016 a následne informáciu o opakovanom pokuse o doručenie dňa 22.04.2016. Následne je na doručienke informácia o uložení zásielky na pošte dňa 22.04.2016 na 7 dní a o opätovnom doručení zásielky Sociálnej poisťovni, pobočke Bratislava dňa 03.05.2016. Na zadnej strane obálky je pečiatka s označenou možnosťou „zásielka neprevzatá v odbernej lehote s dátumom vrátenia 02.05.2016. Na predmetnej obálke je označenie čísla podania „702-0213333216-GC04/16“. Žiadny iný doklad týkajúci sa doručovania napadnutého rozhodnutia sa v administratívnom spise nenachádza.

30. Pokiaľ ide o adresu doručovania, z prihlášky žalobcu na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie a rovnako tak aj z odhlášky žalobcu na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie je zjavné, že adresa doručovania napadnutého rozhodnutia sa zhoduje s adresou uvedenou na predmetnej prihláške i odhláške ako trvalý pobyt žalobcu (C. X, XXX XX D.). Z ďalších rozhodnutí a príslušných doručení uvedených v administratívnom spise (napríklad aj vo vzťahu k rozhodnutiu o poisťnom) vyplýva, že žalobca bežne preberal zásielky na uvedenej adrese. Adresa doručovania napadnutého prvostupňového rozhodnutia o penále uvedená na doručenie tak bola správnou adresou žalobcu, na ktorú bolo možné vykonať doručovanie rozhodnutí žalovanej.

31. Pre zaistenie plynulosti konania vo veciach sociálneho poistenia v prípade, že sa adresát v čase doručovania zásielky nezdržiava na adrese, slúži inštitút fikcie doručenia, kedy je momentom doručenia listinnej zásielky deň ustanovený zákonom. V zmysle § 212 ods. 4 zákona o sociálnom poistení je týmto dňom pri zásielkach doručovaných do vlastných rúk deň vrátenia nedoručenej písomnosti organizačnej zložke Sociálnej poisťovne, aj keď sa adresát o uložení nedozvedel. Podľa znenia § 212 ods. 4 zákona o sociálnom poistení účinného v čase doručovania rozhodnutia bol týmto dňom tretí deň od uloženia písomnosti na pošte, aj keď sa o uložení adresát nedozvedel. Na aplikáciu fikcie doručenia musia a aj podľa vtedy účinného znenia zákona museli byť splnené nasledovné podmienky: (i) adresát nebol zastihnutý pri prvom doručovaní písomnosti, hoci sa v mieste doručenia zdržiava; (ii) upovedomenie vhodným spôsobom, že písomnosť príde doručovateľ znovu doručiť v určený deň a hodinu; (iii) bezvýsledné opakované doručenie; (iv) uloženie zásielky na pošte a upovedomenie adresáta vhodným spôsobom o tomto uložení.

32. Ak sú splnené vyššie uvedené podmienky, nastáva tzv. fikcia doručenia, čo je alternatíva k faktickému doručeniu písomnosti, ku ktorému v posudzovanom prípade zákonom predpísaným spôsobom (dorúčením rozhodnutia do vlastných rúk alebo poštou ako doporučená zásielka s doručenkou a poznámkou „do vlastných rúk - § 212 ods. 3 písm. c/ zákona o sociálnom poistení) nedošlo. Doručienka má povahu verejnej listiny a preukazuje pravdivosť toho, čo sa v nej potvrdzuje. Fikcia doručenia ale patrí medzi tzv. vyvrátiteľné domnienky, čo znamená, že účastníkovi konania je umožnené vyvrátiť zákonnú fikciu. V uvedenom prípade podľa judikatúry vyšších súdov postačuje relevantne spochybníť naplnenie niektorých z vyššie uvedených podmienok fikcie doručenia.

33. Najvyšší súd SR k fikcii doručenia v správnom konaní uviedol, že „fikcia doručenia patrí medzi tzv. vyvrátiteľné domnienky, pričom pre jej spochybnenie postačuje preukázanie nenaplnenia niektorého z predpokladov ustanovených v § 24 ods. 2 správneho poriadku. Zákon v tomto prípade uľahčuje situáciu účastníkovi správneho konania, ktorý nemusí dokazovať nenaplnenie podmienok fikcie doručenia, a teda neúčinnosť doručovania do vlastných rúk ako takého. Pojem „preukázanie“ sa pritom chápe tak, že postačuje spochybnenie predpokladanej skutočnosti akýmkoľvek dôkazným prostriedkom, pričom v prejednávanej veci boli predložené aj čestné vyhlásenia iných osôb, ktoré si správny orgán môže predvolať a vo veci vyslychnúť k tomu, či vedia, kde sa v rozhodnom čase žalobca ako adresát zásielky nachádzal.“ (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Sžo/34/2012 zo dňa 29.04.2013).

34. „Právna fikcia týkajúca sa náhradného doručovania zakotvená v ustanovení § 212 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení znamená, že účinky doručenia písomností nastanú ex lege

po uplynutí stanovenej doby aj voči tomu, kto písomnosť fakticky neprevzal. Jej účelom je posilnenie právnej istoty, pričom musí rešpektovať všetky náležitosti, ktoré s ňou zákon spája. Ak nie sú splnené všetky právne náležitosti, naplnenie fikcie nemožno konštatovať. Zároveň je potrebné konštatovať, že dôkazné bremeno preukazujúce, že sa adresát v čase doručovania v mieste doručovania nezdržoval, nesie adresát písomnosti. Dôkazné bremeno bolo preto na žalobcovi, ktorý mal hodnoverným spôsobom preukázať, že ako adresát písomnosti sa v mieste bydliska v čase doručovania nezdržoval. Prehlásenie syna žalobcu, že žalobca sa v mieste bydliska nezdržoval v čase doručovania s poukazom, na to, že bol u neho na návšteve počas vianočných sviatkov však nie je postačujúce, nakoľko absentuje objektívny dôkaz preukazujúci, že v kritickom čase bol na inom mieste (porovnaj rozhodnutie ústavného súdu zo dňa 16.06.2011, sp. zn. II. ÚS 278/2011-13). Doručenka má povahu verejnej listiny a preukazuje pravdivosť toho, čo sa v nej potvrdzuje, pokiaľ nie je preukázaný opak. Platí tu teda vyvrátiateľná domnienka jej správnosti, pričom ako v súdnom, tak aj v správnom konaní sa dokazuje len jej prípadná nesprávnosť. Bolo preto povinnosťou žalobcu, ktorý je v predmetnom konaní od počiatku kvalifikovane právne zastúpený, aby náležitým, relevantným a dostatočne objektívnym spôsobom preukázal skutočnosť, že sa v čase doručovania predmetnej zásielky v mieste svojho trvalého bydliska objektívne nezdržoval, čo sa však nestalo.“ (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Sžsk/76/2018 zo dňa 26.09.2018).

35. Žalobca podľa správneho súdu žiadnym spôsobom neobjektivoval svoje tvrdenia o nedoručení prvostupňového rozhodnutia o penále, ktoré by spochybnili skutočnosť vyplývajúce z doručky ako verejnej listiny, t. j. informáciu o neúspešnom prvom doručovaní a upovedomení o druhom pokuse o doručenie, no ani informáciu o márnom druhom pokuse o doručenie a o uložení zásielky na pošte. Žalobca všeobecne tvrdí, že mu „nebolo doručované riadnym spôsobom, nebolo mu doručené do vlastných rúk na adrese trvalého pobytu a rovnako tak mu nebolo doručovateľom zanechané ani oznámenie o pokuse jeho doručenia a uložení na pošte“. K žalobe však nepriložil a ani v nej neoznačil žiadny dôkaz napríklad o reklamačnom konaní na pošte, reklamacii či spochybnení doručovania v pobočke Sociálnej poisťovne, čestné prehlásenie inej osoby alebo iný dôkaz či relevantné tvrdenia, ktoré by mohli spochybniť zákonnú fikciu doručenia. Len všeobecné spochybnenie doručovania a tvrdenie o nezanechaní oznámenia o uložení na pošte nemôže byť dostatočným na vyvrátenie prezumpcie pravdivosti skutočností uvedených na doručke založenej v administratívnom spise. Opačný prístup by spôsobil nefunkčnosť inštitútu fikcie doručenia a úplnú eróziu snahy o zabezpečenie plynulosti konania vo veciach sociálneho poistenia. Úlohou orgánu verejnej moci je preukázať faktické doručenie zásielky alebo preukázať splnenie podmienok na nastúpenie fikcie doručenia, čo v tomto prípade zo spisu žalovanej vyplýva. Dôkazné bremeno, ktoré by hodnoverne spochybnilo, že podmienky fikcie podľa § 212 ods. 4 zákona o sociálnom poistení boli naplnené, žalobca neuniesol.

36. Pokiaľ ide o chybu v označení predčísľia čísla rozhodnutia, na ktorú upozornil aj Najvyšší súd SR (bod 7 vyššie), táto chyba nie je spôsobilá spochybniť fikciu doručenia zásielky, ktorej obsahom je prvostupňové rozhodnutie o penále. Žalovaný si zásielku podľa informácií vyplývajúcich z doručky neprevzal v lehote jej uloženia na pošte. Ak žalobca spochybňuje doručovanie konkrétneho rozhodnutia (prvostupňového rozhodnutia o penále), zároveň netvrdí nedoručenie inej zásielky, vo vzťahu ku ktorej by potenciálne mohlo dôjsť k zámene pri doručovaní, a ak žalovaná zároveň obsahom administratívneho spisu preukazuje márný pokus o faktické doručenie predmetného rozhodnutia, chyba v označení rozhodnutia, ktoré je obsahom zásielky, nemá žiadny vplyv na naplnenie podmienok fikcie doručenia predmetného rozhodnutia. Chyba v písaní by mohla byť teoreticky právne relevantná vo vzťahu k podmienkam fikcie doručenia napríklad, ak by žalobca tvrdil a poznámka na zásielke by potvrdzovala, že zásielku žalobca neprevzal (odmietol prevziať) z dôvodu chybného číselného označenia, pričom očakával doručovanie len rozhodnutia s konkrétnym číslom. Uvedené ale v tomto prípade nenastalo.

37. Keďže správny súd po preskúmaní administratívneho spisu nezistil opodstatnenosť tvrdení žalobcu o nedoručení napadnutého rozhodnutia, podľa súdu je potrebné považovať rozhodnutie za riadne doručované a aj doručené tzv. fikciou doručenia. Následne súd posúdil napadnuté rozhodnutie ako prvostupňové rozhodnutie o penále, voči ktorému bolo možné (aj v zmysle poučenia) podať odvolanie.

b/ K dôvodom postúpenia veci žalovanej

38. Správny súd z vlastnej činnosti zistil, že v konaní o poistnom (bod 2 vyššie) bola žaloba žalobcu proti rozhodnutiu o poistnom zamietnutá rozsudkom krajského súdu č. k. 6S/6/2019-147 zo dňa

31.01.2019, proti ktorému podal žalobca kasačnú sťažnosť. O kasačnej sťažnosti rozhodol Najvyšší súd SR rozsudkom sp. zn. 9Sžsk/65/2019 zo dňa 30.09.2020 tak, že zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Krajský súd následne rozsudkom č. k. 6S/225/2020-236 zo dňa 12.05.2022 zrušil rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredia č. 45027-2/2015-BA zo dňa 03.11.2015 i rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Bratislava č. 700-0213652215-GC04/15 zo dňa 22.04.2015 o výške poistného a vec vrátil prvostupňovému orgánu na ďalšie konanie. Proti tomuto rozhodnutiu krajského súdu nebola podaná kasačná sťažnosť a nadobudlo právoplatnosť dňa 23.06.2022.

39. Následne o výške poistného rozhodovala Sociálna poisťovňa, pobočka Bratislava tak, že uznala námietku premlčania poistného za obdobie január 2004 a júl 2004 a poistné predpísala len za obdobie október 2005 až jún 2008 vo výške 7 697,27 Eur. Odvolanie žalobcu proti tomuto rozhodnutiu bolo zamietnuté a Sociálna poisťovňa, ústredie ako odvolací orgán toto rozhodnutie potvrdila rozhodnutím č. 12707-4/2023-BA zo dňa 04.05.2023 (ďalej len „druhé rozhodnutie o poistnom“). Toto druhé rozhodnutie o poistnom je predmetom žaloby podanej žalobcom a vedenej na správnom súde pod sp. zn. 14Sas/10/2023.

40. Vzhľadom na to, že rozhodnutie o poistnom z roku 2015 bolo právoplatne zrušené a bolo vydané druhé rozhodnutie o poistnom z roku 2023, ktorým bola predpísaná odlišná výška poistného ako poistné (istina), z ktorej bolo určené penále, ktoré je predmetom tohto súdneho konania, považuje správny súd túto skutočnosť za tak podstatnú novú skutočnosť, ktorá odôvodňuje posúdenie veci z hľadiska splnenia podmienok na nariadenie obnovy konania vo veci penále žalobcu z poistného za poistné určené právoplatne zrušeným rozhodnutím o poistnom z roku 2015. Druhé rozhodnutie o poistnom z roku 2023 z dôvodu odlišnej výšky poistného neumožňuje určiť penále v takej výške, ako bolo pôvodne určené prvostupňovým rozhodnutím o penále. Vzhľadom na znenie § 222 ods. 4 zákona o sociálnom poistení je správny súd toho názoru, že rozhodnutie Krajského súdu v Bratislava č. k. 6S/225/2020-236 zo dňa 12.05.2022, ktorým bolo zrušené rozhodnutie o poistnom z roku 2015, je rozhodnutím, ktoré má vplyv na právoplatné prvostupňové rozhodnutie o penále. Podkladové rozhodnutie, ktoré je zásadné pre stanovenie výšky istiny, z ktorej sa penále určuje, bolo nezákonné z dôvodu nezákonného neprihliadnutia na premlčanie vo vzťahu k poistnému za obdobie január a júl 2004. Z toho dôvodu je potrebné posúdiť, či existujú právne dôvody na obnovu konania žalovanej vo veci penále.

41. Súd si dovoľuje dať do pozornosti, že obnova konania je podľa zákona o sociálnom poistení možná na návrh účastníka konania, kedy sa obnova konania povoľuje, alebo z vlastného podnetu (ex off) Sociálnej poisťovne, kedy sa obnova konania nariaďuje. Podmienky pre povolenie alebo nariadenie obnovy konania uvádza § 222 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, pričom Sociálna poisťovňa má možnosť obnovu konania povoliť alebo nariadiť aj bez návrhu účastníka konania, a to aj po uplynutí jedného roka od právoplatnosti rozhodnutia, ak na základe rozhodnutia súdu (rozsudok krajského súdu č. k. 6S/225/2020-236 zo dňa 12.05.2022), ktoré má vplyv na právoplatné rozhodnutie vydané v nedávkovom konaní (§ 222 ods. 4 písm. b/ zákona o sociálnom poistení), medzi ktoré patrí aj rozhodovanie o penále. Súd nedisponuje informáciou, či žalobca podal žalovanej návrh na obnovu konania podľa § 222 ods. 1 v spojení s § 222 ods. 4 zákona o sociálnom poistení.

42. Keďže je správny súd toho názoru, že napadnuté rozhodnutie je prvostupňovým rozhodnutím o penále, správnu žalobu posúdil ako opravný prostriedok proti tomuto rozhodnutiu v zmysle zákona o sociálnom poistení. Bude na zvážení žalovanej, či vyhodnotí toto podanie ako riadny opravný prostriedok (odvolanie) alebo ako podnet na mimoriadny opravný prostriedok, ktorý by v uvedenom prípade mohol dosiahnuť zjednanie nápravy vo veci penále určeného z poistného, ktoré bolo určené nezákonným a už právoplatne zrušeným rozhodnutím o poistnom z roku 2015. Vzhľadom na uvedené správny súd zistil, že vec nepatrí do právomoci súdov, a v súlade s § 18 ods. 1 SSP v spojení s § 99 písm. h) SSP konanie zastavil a vec postúpil orgánu verejnej moci, do ktorého právomoci vec patrí. Až následné rozhodnutie Sociálnej poisťovne bude (za splnenia podmienok konania) samostatným predmetom súdneho prieskumu.

43. Keďže sa odvolanie podáva na organizačnej zložke Sociálnej poisťovne, ktorá napadnuté rozhodnutie vydala (§ 215 ods. 1 zákona o sociálnom poistení), a keďže obnovu konania môže nariadiť organizačná zložka, ktorá vo veci rozhodla (§ 221 ods. 2 v spojení s § 222 ods. 1 zákona o sociálnom poistení), súd zistil, že vec patrí do právomoci Sociálnej poisťovne, pobočka Bratislava. V prípade,

ak je príslušným na rozhodnutie iný útvar/zložka Sociálnej poisťovne, pobočka Bratislava, vec postúpi príslušnému útvaru/zložke.

44. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 170 písm. b) SSP tak, že žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania, pretože konanie bolo zastavené.

45. Toto rozhodnutie senát Správneho súdu v Bratislave prijal pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 v spojení s § 147 ods. 2 SSP).

Poučenie:

BA-6S/191/2019

Proti tomuto uzneseniu možno podať kasačnú sťažnosť v lehote jedného mesiaca od jeho doručenia na Najvyšší správny súd Slovenskej republiky prostredníctvom Správneho súdu v Bratislave (§ 438 ods. 1, § 443 ods. 1 SSP).

V kasačnej sťažnosti sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 57 SSP) uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy bolo napadnuté rozhodnutie doručené sťažovateľovi, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva (sťažnostné body) a návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh). Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

V konaní o kasačnej sťažnosti musí byť sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ v zmysle § 449 ods. 1 SSP zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Povinné zastúpenie advokátom v kasačnom konaní sa nevyžaduje, ak a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa; b) ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d); c) je žalovaným Centrum právnej pomoci.